Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 121. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 1-го ЧЕРВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 1, 1979 No. 121. VOL. LXXXVI

IX ВЗУН СТВЕРДИВ НЕЗЛАМНУ ЖИВУЧІСТЬ НАЦІОНАЛІСТИЧНИХ ІДЕЙ ТА ЇХ АКТУАЛЬНІСТЬ У БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ

Під час відвідини в УНСоюзі. На фото (зліва): головний організатор УНС Василь Оріховський, головний секретар УНС Володимир Сохан, д-р Богдан Шебунчак, д-р Яків Маковецький, головний касир УНС Уляна Дячук, головний предсідник УНС д-р Іван Флис та головний редактор „Свободи" Василь Тершаковець.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — „IX Великий Збір Українських Націоналістів (ВЗУН) ствердив, що ідейні заложення Українського Націоналістичного Руху протягом 50-річного існування Організації Українських Націоналістів (ОУН) виявили свою незламну живучість та актуальність і є сьогодні й далі головним рушієм мобілізації українських народних мас, що в майбутньому приведе до революційного зриву — в союзі з визвольними силами інших поневолених Москвою народів, і поваления совєтсько-російської імперії і постання Української Самостійної Соборної Держави" — сказано в офіційльному комунікаті Проводу Українських Націоналістів і про це інформували представники цього Проводу Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу та редакцію „Свободи" під час чемностевих відвідин минулого вівтірка, 29-го травня. УНСоюз і „Свободу" відвідали д-р Яків Маковецький з Німеччини та д-р Богдан Шебунчак, які брали участь у IX ВЗУН. Як уже коротко інформовано в офіційльному комунікаті ПУН, надрукованому в попередньому числі „Свободи", IX ВЗУН відбувся в днях від 24-го до 27-го травня 1979 року та обрав новий Провід Українських Націоналістів із п. Миколою Плав'юком як головою. Проте, обов'язки голови ПУН п. М. Плав'юк почне виконувати щойно після закінчення в наступному році його дво і піврічної каденції на пості голови Президії СКВУ, а Проводом Українських Націоналістів до того часу керуватиме Президія з д-ром Яковом Маковецьким на чолі.

М. Плав'юк буде вже п'ятим з черги головою ПУН. Досі, як відомо, ПУН очолювали — кожний до своєї смерти — сл. п. полк. Євген Коновалець (1938-1964), ред. Олег Штуль-Жданович (1964-1977) та д-р Денис Квітковський (1977-1979).

Д-р Я. Маковецький і д-р Б. Шебунчак під час відвідин в УНСоюзі і редакції „Свободи" в розмові з екзекутивними урядовцями УНС та редакторами „Свободи" обмінялися думками і поглядами на актуальні теми і проблеми українських поселень у вільному світі та українського народу на Батьківщині.

Совєти припинили „бомбардування" мікрохвилями будинку амбасади ЗСА

Москва. — Пресові агентства інформують, що уряд Совєтського Союзу наказав припинити „бомбардування" будинку амбасади З'єднаних Стейтів Америки мікрохвилями, які викликали не тільки перебій в нормальній праці і комунікації, але також впливали на здоровельний стан працівників амбасади. Як відомо, з причини цього „бомбардування" кілька осіб, урядовців амбасади, перенесено на працю до інших країн з огляду на шкідливий вплив мікрохвиль на їхнє здоров'я.

Речник американської амбасади в Москві заявив кореспондентам, що припинення треба мабуть завдячувати загальній політичній атмосфері і старанням совєтського уряду поліпшити співпрацю з американським урядом на передодні зустрічі президента Джіммі Картера з генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР Леонідом І. Брежнєвим у половині червня ц. р., коли вони підпишуть САЛТ II.

На протязі останніх 3-ох років вищі поверхи 10 поверхової будівлі амбасади були під постійним „обстрілом" мікрохвилями, спричинюючи перебої в комунікації. Від половини 1960 р. Державний департамент систематично висилав ноти протесту до Москви, висловлюючи своє невдоволення з такого поступування совєтами, але ніколи не одержував задовільної відповіді. Загально припускають, що органи КҐБ намагалися перешкодити функціонуванню американських підслухових апаратів, які виловлювали розмови між совєтськими високими чиновниками.

Пропаґандивна війна між Китаєм і В'єтнамом продовжується

Пекін.— Пресові агентства і кореспонденти інформують, що психологічна і пропагандивна війна між Китайською Народною Республікою і комуністичним В'єтнамом не тільки продовжується, але й посилюється. Масові засоби інформації, зокрема газети і радіо, систематично ведуть взаємну кампанію, обвинувачуючи один одного не тільки в порушенні кордону, але у збройних сутичках і нищенні населення.

У вівторок, 29 травня, китайська газета „Жіньмінь Жібао", яка є органом Комуністичної партії, обвинуватила в'єтнамців в черговому злочині, а саме, виселення біля 4,000 китайців з прикордонної смуги тільки за те, що вони, мовляв, не були льояльними до в'єтнамської влади. Газета цитує при тому слова багатьох втікачів і вигнанців, які твердять, що в'єтнамські вояки нахабно вдираються до селищ, виганяють людей на подвір'я і „кляcифікують" мешканців на „вірних" і „невірних" до політики ганойських комуністів. „Невірних" позбавляють майна і виганяють їх напризволяще, або підводять до китайського кордону і змушують їх переходити на китайську сторону. „Ставлять людей перед альтернативою, — відмічує газета, — або виселення, або смерть".

Китайське керівництво погрожує, що такий стан довго тривати не може і що Пекін застановляється над новими способами здержання в'єтнамського наступу.

Знову ж в'єтнамська сторона, висуваючи свої „аргументи", обвинувачує уряд КНР, що він зумисно висилає у прикордонну полосу диверсантів і шпигунів, завданням яких нібито є вносити заколот і недопустити до замирення у прикордонній смузі.

Пілоти Тайвану помагатимуть єменським збройним силам

Вашінґтон. — Речник Державного департаменту Томас Рестон заявив кореспондентам, що 70 добре вишколених пілотів із Тайвану, тобто Національого Китаю, допомагатимуть єменцям побороювати інвазію Південного Ємену і перевишколювати єменських вояків, які ще не обзнайомлені з американською зброєю, зокрема джетовими літаками „Ф-5Е", які Ємен одержав від ЗСА в програмі допомоги, завданням якої є побороювати совєтські впливи на цьому просторі. Як відомо, Південному Єменові всілякими способами допомагає, зокрема зброєю, Совєтський Союз, намагаючись поширити впливи прокомуністичного уряду на цілий Ємен.

Покищо, завдяки старанням Арабської Ліґи, припинено бої між ворогуючими сторонами, але, як інформують політичні спостерігачі, напруження триває, яке кожного дня може знову перемінитися у відкриту війну.

Томас Рестон при тому заперечив вістки, що ЗСА нібито старалися, щоб до Ємену поїхали тайванські летуни. Якщо такі поїдуть, — заявив Рестон, — то тільки у висліді обопільних переговорів між Єменом і Тайваном. У зупиненні поширення комуністичних впливів в Ємені заінтересована також Савдійська Арабія, яка фінансово допомагає Єменові побороювати інвазію.

Створено Комісію Року Дитини в Ню Джерзі

Пассейк (Д.Р.). — З ініціятиви Стейтової Ради УККА в Ню Джерзі, яку очолює д-р Мирослав Бих в Пассейку, зорганізовано Комісію Українського Року Дитини 1979.

Організаційно — це одна з комісій Ради, але включена вона в систему осередків Українського Року Дитини при СФУЖО. Комісія відбула вже дві наради. 29-го квітня і 21-го травня під проводом д-р Стефанії Гук із Савт Орендж, яка обняла головство, при участі представників організацій та зацікавлених індивідуальних осіб, як теж нав'язала контакт з американськими комісіями Міжнародного Року Дитини, крайовою і стейтовою, та Секретаріятом М. Р. Д. при Об'єднаних Націях і ЮНІСЕФ для зібрання потрібних матеріялів і обміну інформаціями.

Вже під час українського стейтового фестивалю в Гомдел, Н. Дж. 2 червня, де частина програми проходитиме під знаком Року Дитини, комісія влаштує відповідну інформативну виставку. Про дальші пляни інформації будуть подані своєчасно. Тим часом Комісія заохочує зацікавлених включитися в дію Року Дитини 1979.

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ГОЛІВ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА

Ню Йорк (Х.Н.). — У днях 26-го і 27-го травня ц.р., тут відбулася Конференція голів Окружних Управ Союзу Українок Америки, в якій взяли участь голови восьми з дев'ятьох Округ, а саме: Рома Дигдало — Детройт, Наталія Даниленко — Філядельфія, Оксана Щурова — Ню Йорк, Лідія Гладка — Ню Джерзі, Ірина Кашубинська — Огайо, Марія Семків — Чікаго, Іванна Мартинець — Північний Ню Йорк, Ірина Скочдополь — Нова Англія та членки Екзекутиви СУА.

Наради відбувались в діловому настрою. Конференцію проводила голова СУА Іванна Рожанковська, яка у своєму слові пройшла історію постання Окружних Управ та їхнє важливе завдання в системі триступеневої організації, якою є Союз Українок Америки. Іванна Ратич, фінансова секретарка СУА, з'ясувала фінансове положення організації, виясноючи потреби фондів для переведення многогранних цілей СУА. Оля Гнатейко, членка Екзекутиви СУА, пояснила спосіб допомоги потребуючим.

Усі голови Округ підготовили короткі доповіді на теми: організаційну, значення Українського Музею, реєстрація предметів народного мистецтва, важливості знання української мови у дітей, центру фотографічної документації, піддержки журналу „Наше життя" та Суспільної Опіки у нашій організації.

Під час спільної вечері з членками Окружної Управи Ню Йорку і головами Відділів цієї Округи, запрошений гість, д-р Богдан Цимбалістий, голова Управи Українського Музею, підкреслив значення Союзу Українок Америки і його великий вклад праці для добра української громади у різних ділянках, з якого найбільшим досягненням було створення Українського Музею. Д-р Б. Цимбалістий представив пляни розбудови Українського Музею, який при допомозі та зрозумінні цілої громади в ЗСА має можливості стати бастіоном української культури у вільному світі.

Любов Волинець, заступниця голови СУА, дала незвичайно цікаву доповідь про історію і значення рушників, ілюстровуючи її прегарними прозірками. Конференція винесла ряд ухвал, які допомагатимуть у дальшій праці для розвитку Союзу Українок Америки.

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У НЮ ЙОРКУ

У п'ятницю, 18-го травня ц. р., на Українському Фестивалі в Ню Йорку виступала танцювальна група „Верховинці" Осередку СУМА ім. генерала Тараса Чупринки. Цього ж вечора також співала сопрано Оля Гіряк.

ВІДБУВСЯ IV З'ЇЗД НАУКОВЦІВ-УКРАЇНІСТІВ ПКУС ПРИ УНІГУ, В. МОРОЗ ВИКЛАДАТИМЕ У ЛІТНІЙ ШКОЛІ В ГАРВАРДІ

Частина учасників З'їзду ПКУС в Гарварді

Кембрідж, Масс. (Є. Ф-ко). — Тут у п'ятницю, суботу й неділю, 25-го, 26-го й 27-го травня ц. р., відбулася четверта зустріч науковців-україністів Постійної Конференції Українських Студій (ПКУС) при Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету.

ПКУС створено на першій зустрічі в 1976 році. Мета ПКУС: бути форумом обміну думок українських науковців у своїй галузі науки; обмін досвідом, взаємодопомога й товариське спілкування. Єдиний критерій — це проводити всі засідання українською мовою.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ З'ЇЗДУ

У п'ятницю, 25 травня З'їзд ПКУС розпочався нарадами бібліографів. На Бібліографічних сесіях заслухано такі доповіді: „Білоруські студії поза Білоруссю" (у білоруській мові) — о. д-ра Александра Надсона з Бібліотеки ім. М. Скорини у Лондоні; „Українські бібліографії як показник культурного росту" — проф. Богдана Струмінського з Гарвардського університету; „Іван О. Левицький, Людина і бібліограф" — д-ра Павла Маґочі з Гарварду; „Бібліографічні праці Наукового Т-ва ім. Шевченка" — д-ра Олександра Соколишина з Бруклинської Публічної Бібліотеки; „Сучасна жіноча преса у діяспорі" — проф. Христина Юзич з Вейн Стейтового університету; „Вибрані проблеми зовнішньої історії української книжкової культури XVII століття" — мгра Едварда Касинця з Гарварду.

Окремими засіданнями бібліографічної секції керували д-р О. Соколишин і мгр Е. Касинець.

Крім цих доповідей, коротні звідомлення подали: проф. Богдан Струмінський — „Мазепіяна у Гарвардській бібліотеці"; мгр Едвард Касинець — „Некаталоговані колекції у Західній Канаді (Колеґія св. Андрея та Мондер); д-р Богдан Романенчук — „Як записувати у бібліографію".

Цього самого дня ще під час полуденку проф. Омелян Пріцак промовляв на тему: „Політичний, суспільний та інтелектуальний клімат для бібліотечних студій у міжвоєнний період і на еміграції до 1939 року". Учасники конференції також оглянули виставку в бібліотеці Вайднера п. н. „Чотири століття української книги."

ДРУГИЙ ДЕНЬ З'ЇЗДУ

У суботу, 26-го травня, розпочалися наради секції мови й літератури та суспільних наук, які проходили одночасно, але в різних приміщеннях.

Перша сесія мови й літератури відбувалася під керівництвом проф. Асі Гумецької з Мічіганського університету, на якій вислухано такі доповіді: „Олександр Білецький та українське літературознавство" — проф. Володимира Жили з Тексаського технічного університету, „Коцюбинський і Шніцлер: два письменники імпресіоністи" проф. Елеонори Карпинич-Адамс з Темпел університету.

Під час першої сесії суспільних наук, якою керував проф. О. Пріцак і проф. Михайло Воскобійник, доповідав проф. Іван Лисяк-Рудницький з університету Альберти (Канада) на тему: „Політичні течії української під другої половини XIX ст. до 1920 років; проф. Юрій Перфецький з Ля Саль коледжу у Філядельфії на тему: „Галицько-Волинський літопис як джерела хроніки Биховця", а проф. Михайло Воскобійник з Коннектикат стейтового університету на тему: „Україна в міжнародних відносинах напередодні Першої світової війни".

На другому засіданні секції суспільних наук, яким керував о. д-р Мелетій Войнар, доповідали: проф. Любомир Гайда з Гарварду на тему „Гетьман Дорошенко і його турецька війна"; проф. Орест Субтельний з Гамільтонського коледжу про „Україну в міжнародніх відносинах в епоху Мазепи"; проф. Юрій Кульчицький з Янгстаун стейтового університету про „Український повстанчий рух в 1918-22 роках у документації".

На другій сесії мови й лі-

(Закінчення на стор. 4)

Валентин Мороз буде серед колишніх вояків УПА

Ню Йорк. — Товариство колишніх вояків УПА ім. ген. хор. Тараса Чупринки — Романа Шухевича інформує, що в суботу, 2-го червня, Валентин Мороз візьме участь у зустрічі з нагоди 17-го З'їзду Товариства. Зустріч відбудеться у великій залі будинку Організацій Українського Визвольного Фронту при 136 Друга евеню в Ню Йорку. Початок цієї зустрічі у 7:30 веч., але Валентин Мороз прибуде пізніше, бо того самого дня він ще буде в Детройті, Мічіґен.

Валентин Мороз був малим хлопцем на його рідній Волині, коли Українська Повстанська Армія зводила завзяті бої з московськими та німецькими окупантами,—вказують організатори зустрічі, — і в його пам'яті вояки УПА назавжди залишилися борцями за свободу українського народу. Як відомо, В. Мороз вже не раз підкреслював, що він боровся за ту саму свободу українського народу та що його мета, тобто незалежна Україна, та сама, за яку йшли в бій вояки УПА. Цієї суботи колишні вояки УПА вшанують Валентина Мороза як побратима, — інформують організатори, заклікаючи представників організацій, головно української молоді взяти участь у цій зустрічі.

В. МОРОЗ ВДРУГЕ ВІДВІДАВ ФІЛЯДЕЛЬФІЮ

Філядельфія, Па. (Я. Татомир). — Філядельфійський Комітет Оборони Прав Людини в Україні ім. Валентина Мороза (Колишній Комітет Оборони В. Мороза) рішив улаштувати, 24-го травня ц.р. зустріч В. Мороза з філядельфійською пресою і телебаченням.

Філядельфійські „Морозянки", (так називають у Філядельфії членкинь Колишнього Комітету Оборони В. Мороза) зуміли ще раз змобілізувати всю філядельфійську пресу, пресові агенції і всі три великі філядельфійські станції телебачення та деякі радіостанції і мешканців Філядельфії, Пенсильванії та південної частини Ню Джерзі, які знову мали нагоду довідатися із преси, телебачення і радіо про В. Мороза і про змагання України до волі.

Під час цих відвідин Філядельфії В. Мороз, крім пресової конференції, мав теж зустріч із Радою Жидівських Організацій Філядельфії, яка сповняє подібне завдання у жидівській громаді, як у нас Відділ УККА, відвідав філядельфійський „Дзвін Свободи" та „Індепенденс Голл" і зустрінувся із дирекцією ЗУАДК-у.

Виступ В. Мороза перед жидівською Радою був дуже успішний. Він між іншим сказав, що жиди й українці, які мають спільного ворога, повинні забути, про минулі непорозуміння. Мороз вказав на приклад Англії і Франції, які кілька століть вели криваві війни але опісля спільно станули проти німецького агресора. Він сказав теж, що українці повинні брати приклад із жидів, які після двох тисяч років переслідувань і розпорошення не втратили своєї ідентичности і здобули незалежну державу.

Під час відвідин „Дзвону Свободи" та „Індепенденс Голл", В. Мороза супроводив суперінтендент федеральної Комісії парків та історичних будівель Говард Кейвуд.

Ці відвідини В. Мороза здобули великий і дуже прихильний відгук у пресі та на телебаченні. Три найбільші філядельфійські щоденники помістили знімки В. Мороза та великі прихильні статті, а три великі телевізійні станції передали з новинами довші фрагменти з виступів В. Мороза, коротке інтерв'ю з головою Комітету Оборони Прав Людини в Україні Уляною Мазуркевич і т.п.

Теж довші вістки про В. Мороза і про його перебування у Філядельфії передали деякі філядельфійські радіові станції.

„Наступальна" лінія ЦК КПСС по лінії „ідеологічної роботи"

Київ. — „Радянська Україна" інформує, про найновішу постанову ЦК КПСС — провідною думкою якої є слова „Ідеологічна робота — ефективність і якість". У зв'язку з цим „дуже важливим програмним документом", — пише газета, „всюди проходить робота, щоб виконати його напрямні".

У працю включилися партійні працівники, лектори, пропагандисти, вчені, спеціялісти, діячі літератури і мистецтва. Крім цього, опубліковують „примірну" тематику лекцій, доповідей і дискусій. Крім цілого ряду питань, які повинні бути порушені і проаналізовані, йдучи по лінії „ідеологічної роботи", є деякі, що їх варто зацитувати: „Ідеологічна робота — важливий фронт боротьби за комунізм", „Непорушна братерська дружба народів СССР", „Духовний світ радянської людини", „Радянська людина — справжній господар своєї країни", „Ми патріоти й інтернаціоналісти", „Комуністична пропаганда — могутня зброя в ідеологічному наступі нового світу", „Виховувати непримиренність до буржуазної ідеології", „Радянська преса — трибуна партії і народу", „Радянська Армія — чудова школа політичного, морального і військового загартування молоді", „Ленінська миролюбна зовнішня політика СССР", „Радянський спосіб життя" і т. п.

Цих питань, які входять у постанову ЦК КПСС — безліч — і всі вони під спільним знаменником — формування „нової радянської людини".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ЛМК ВЛАШТОВУЄ ВЕЧІР 100-РІЧЧЯ НАРОДИН Д-РА С. ЛЮДКЕВИЧА

Ню Йорк, Н. Й. — Літературно-Мистецький Клюб повідомляє, що у п'ятницю, 1-го червня ц. р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщенні цього Клюбу при 136 Друга евеню, відбудеться Вечір, вшановуючи соті роковини уродин велетня української музики, композитора і музиколога д-ра Станислава Людкевича, у програмі: Слово про життя і творчість композитора виголосить проф. Стефанія Нагірна; виступ оперової співачки Марти Кокольської-Мусійчук при фортепіяновому супроводі проф. Галини Клим; великоасамблеві твори композитора у стереофонічному записі — технічне виконання О. Старостяка і М. Яблонського.

ВІДБУДЕТЬСЯ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ПРЕМ'ЄРА КОМЕДІЇ „РОБОТ" Й. СІРОГО

Філядельфія, Па. — Театр „Люстро" у Філядельфії поставить у неділю, 3-го червня ц.р., о год. 4-ій пополудні, тут у залі української народної школи св. Василія, при 1825 Вест Линдлі евеню, комедію на 3 дії „Робот" Йосипа Сірого-Маидзенка, колишнього керівника театру „Розвага" в Новому Ульмі. „Робот" — це добродушна комедія про нашу „стару" і „нову" еміграцію. Ролі виконують: З. Луцька, Т. Трипупенко, К. Оранська, С. Ковальчук, І. Праско, Н. Оранська, Ф. Костенко, і А. Слюсаренко. Постава — Іван Праско, хореографія — Катря Оранська, оформлення — Уляна Шумська, гримування — Зоряна Луцька, розпорядник сцени — П. Праско. Квитки можна буде набути при касі в день вистави.

КОНФЕРЕНЦІЯ СВУЖО В ЕВРОПІ

Дня 2-го червня 1979 відбудеться в Мюнхені, Німеччина, Конференція українських жіночих організацій в Европі. Гаслом Конференції є цьогорічний клич Українського Року Дитини „Дитина — скарб народу". З Конференцією пов'язаний також Делегатський З'їзд Об'єднання Українських Жінок Німеччини.

Представницю Управи СФУЖО на Конференції найменовано інж. Лідія Дячко із Філядельфії. Вона виїхала до Европи 27-го травня в товаристві мгр Дори Рак. П-ні Рак уповажнена перевести нараду голів жіночих організацій з метою заснування Підготовчої Комісії до Світової Жіночої Конференції, яка має відбутися в липні 1980 р. у Копенгагені, Данія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Руйнують українську духовість

Монолітність і сила кожного народу залежить від її здорового спадщинного кореня, тобто від його глибокої релігійности, обрядів та традицій, передаваних з роду в рід у наймолодше покоління, і від чіткого усвідомлення свого національного походження. Згадані спадщинні первні є не тільки вічним джерелом життя даного народу, але й віддзеркаленням його культури, його духової і національної окремішности.

Свідома цього совєтська влада прямує до ,,злиття народів у єдиний радянський народ" під покровом ,,старшого брата", і проголошуючи це, винищує українську духовість, релігію, штучно на це місце встановляючи ,,новотвори" — соціялістичні обряди, які, за їхнім бажанням — повинні ввійти в духовий зміст українського народу — ,,на шляху до побудови всесвітнього комунізму". Цими соціялістичними новотворами є пісні, будь-то народного характеру, весільні, ,,щедрівки" — в яких немає найменшого сліду первинного релігійного чи побутового змісту, а також на місце церковних свят вводять ,,режимні", як наприклад: ,,День серпа і молота", ,,День першого травня", ,,День Червоної армії", ,,День Радянської фльоти", ,,День учителя", а навіть... ,,День доярки" і тим подібне.

Щоб провести посилену і зорганізовану кампанію за розповсюдження соціялістичних обрядів, — інформував недавно київський журнал ,,Україна", — створено комісію радянських традицій, свят і обрядів при виконкомі Київської Ради Депутатів. У плянуваннях цієї комісії — включити до цього насильного походу громадські організації, жіночі ради, профспілкові комітети. Недавно на конференцію, скликану згаданою комісією, до Києва з цілого СССР з'їхалося багато учасників, поміж ними й композитори, письменники, малярі, архітекти — одним словом совєтська ,,сметанка", щоб взяти участь у ,,Чорній Раді" над угробленням української спадщинної духовости. От, наприклад, в одному з цих нових обрядів, названому ,,Народини" — є цілковита перестанова осіб, замість бо хресних батьків є ,,названі батько і мати", обрядові старости і тим подібне, які оточують опікою великого сина чи доню — ,,радянського народу".

Однак — це не єдина дорога і не єдині ,,методи", по якій і за якими вперто прямують совєтські можновладці, щоб зчинити над українським народом духовий голокост, вони вдаються до друкованого слова — у формі памфлетів, брошурок, книжок, преси і лозунгів, у яких оплюгавлюють давні українські традиції і релігію, називаючи її ,,опіюмом народу", і водночасно розхвалюючи ,,найкращі під сонцем конституції СССР — ,,радянські обряди". Враз із друкованою пропагандою засновують по селах і містах України агітпункти, де ,,зв'язкові" поміж Комуністичною партією і народом розносять найстрашнішу в світі епідемію — атеїзм, намагаючись спустошити душу людини від вірування, від первинних народних і релігійних традицій, які колись заквітчували твори української літератури, які віддзеркалювались у давніх піснях і танцях.

Однак, це прямування совєтського уряду до ,,єдиної радянської спадщини", як показується, не зовсім вдається. Бож в совєтській пресі, крім звідомлень про ,,радісне" принимання соціялістичних новотворів є і, як то часто, інформативні статтейки чи новинки, в яких їхні автори оплюгавлюють і нападають на тих, що притримуються давніх традицій і звичаїв і мусять признати, що вони існують, що і далі молоді люди ходять в церкву, де вінчаються і христять своїх дітей.

В обличчі цієї загрози, ми, як українська спільнота на поселеннях, не можемо сьогодні йти на Кремль хрестоносним походом, бож ми не мілітарна потуга. Але в нас є великі інші можливості, якими нас обдарувала свободолюбна американська Конституція та закони Канади і країн Західньої Европи, — є права і привілеї, користаючи з яких в нас відкрите поле — розповсюджувати інформації про фальшиву пропаганду совєтських властей, про їхні насильства і утиски над духовістю українського народу, ми також можемо протестувати маніфестаціями, багатолюдними походами. А надусе, щоб не допустити до заглади наших традицій та обрядів, ми, навіть у своєму найтіснішому колі повинні з роду в рід зберігати ці найбільші цінноці нашої культури — цим самим не лише даючи відсіч совєтській забріханій пропаганді, але й водночас запевнивши майбутнє українському духовому обличчі нашої спільноти.

Оксана Бризгун-Соколик

ЩЕ ПРО МІЖНАРОДНИЙ РІК ДИТИНИ

[2]

А скільки дітей переслідувано та не допускано до шкіл тому, що одного з їхніх батьків було вивезено, чи розстріляно, а другого з тієї ж причини звільнено з праці і самітня дитина в голоді кидалася за куском хліба та освітою, яка для неї залишилася нездійсненою мрією!.. Згадаймо тут життя Юрія Шухевича, роками переслідуваного, який далі карається по в'язницях — за... свого батька!

Пригадаймо молодого сина Валентина Мороза. Перед голодівкою він мав побачення з батьком, а після побачення сторожа відірвала дитину від батька та обшукала його, чи батько не передав чогось написаного! А коли малий його син розплакався, що батько може померти з голоду, то Валентин Мороз йому сказав: ,,Хтось мусить вмерти, щоб інші жили!" Подивімося на тих дітей, які щасливо оминули всі ці проблеми ,,щасливого" життя дитинства, і ходять в Україні до так зв. українських шкіл, і починаючи від садочків мусять у школах вживати російську мову, а предмети такі, як історію, вивчають перекручено і далеко від правди. Релігії немає, зате є ,,молитва" до портретів вождів. Діти виховуються на неетичних засадах донощицтва, навіть на своїх батьків, взаємного недовір'я, національної меншевартости, браку пошани до себе та до свого рідного (у СССР є пам'ятник хлопчикові, що доніс на своїх батьків).

Леонід Плющ сказав, про себе, що не в школі дізнався про Україну, а від однієї знайомої пані... Надійка Світлична дізналася про минуле України, бувши вже дорослою на мандрівках у Карпатах .. а не в школі...

Нашим завданням є не тільки матеріяльно допомогти, принаймні родинам тих, які караються за правду по в'язницях та таборах, але кричати, так кричати, щоб світ дізнався, щоб світ почув і зареагував на таку нечувану дискримінацію дитини.

Надія Світлична, перебуваючи в Торонто, сказала: ,,Ті, що в Україні не підтримують Руху Спротиву, а мовчать, ті підтримують своєю мовчанкою наших ворогів". Це можемо сказати й ми тут: хто з нас не кричить, а мовчить, той підтримує працю ворога в Україні. З тією тільки різницею, що протестуючи там, вони ризикують усім — і працею, і родиною, і здоров'ям і життям. А тут ми не ризикуємо нічим! Тільки своєю вигодою... Все що нам треба — це людяне зрозуміння того жаху та доброї волі. Тож допомагаймо і кричім про те, які кривди діються нашим дітям в Україні!

Торкаючись другого питання — низького життьового стандарту української дитини в країнах малих фінансових спроможностей, треба ствердити, що наші брати в Південній Америці, чи Югославії далеко не мають цих усіх можливостей, які ми маємо тут. Мало з них може студіювати, бо вони не всилі покрити високої оплати. Скромні стипендії із Америки та Канади уможливлюють малій горстці продовжувати науку і ставити кращими та кориснішими громадянами держав їхнього поселення.

Мінімальна 250-долярова стипендія допомагає молодій людині цілий рік втриматися у школі. От, наприклад, Товариство Українських Інженерів Канади, Відділ Торонто, має свого студента в Бразилії. Батько його швець, каліка. На Різдво товариство від нього отримало неймовірно зворушливу картку.

А таких молодих людей там сотні. Тут же зібрати 250 долярів, чи більше, не така вже проблема. Чай, базар, продаж печива, писанок, або курс писанок перед Великоднем, назвати хоча б кілька. Певно, багато залежить від того, чи розреклямується така імпреза.

Недавно було відкриття виставки картин Василя Курилика, в інституті св. Володимира. Пан Айзак, в галерії якого Курилик постійно виставляв свої праці, замість слова про містця, прочитав листа, якого дістав Курилик із Індії, зі сиротинця, що його він там утримував. Курилик залишив четверо дітей, і, крім них він ще собі ,,адоптував на віддаль" четверо інших дітей, постійно їм допомагаючи. Який багатомовний був цей лист!

Якщо б українські організації допомагали тільки одній дитині на рік, але регулярно, щороку, скільки фахівців, професіоналістів повноцінних людей ми могли б легким коштом для громади придбати. Правда, не всі вони може були б вдячні, але наша підтримка їх би морально зобов'язувала до питання: хто, — і чому мені? Хто я?

Якщо проаналізуємо третій аспект справи — дітей на північноамериканському континенті, Америки і Канади, то вони засадничо не потребують матеріяльної допомоги.

Одначе, тут наше завдання величезне: Ми мусимо боротися із порнографією, алькоголізмом і охороняти наших дітей від звихнення і злочинних одиниць модерного суспільства. Спільні листи до урядів міста, урядів провінцій, чи федерального, ініціятива акцій на всеканадську чи всеамериканську скалю не тільки може допомогти поправити цю жалюгідну ситуацію, але й зверне трохи уваги на нас, як активних членів того суспільства. І тоді багато легше нам буде говорити про свої справи, а нав'язавши контакти — будемо мати більш вирозумілого слухача, який

(Закінчення на стор. 3)

Я. Гайвас

З ІСТОРИЧНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ

[2]

Тільки при помочі ,,провідника по Святій землі" перед очима, як у калейдоскопі, чергувалися народи, люди й події. Савло-король Ізраїля, 1020 років до Христа, розбив филистинів, покорив гебреїв і загинув у черговому бою, приготовивши своїм наступникам Давидові і Соломонові шлях до невмирущої величі. А великий учень великого філософа Аристотеля, Олександер Македонський (356-323 до Христа), родоначальник гелленістичної доби, переможець Єгипту, Малої Азії, Персії, покоритель безчисленної кількости королівств аж по ріку Індус, здобувець Таджикістану, Самарканду. Здобув величезні території, але не зумів розв'язати звичайного вузла в місті Гордіюм (Фригія, теперішня Туреччина) і мусів розтинати його мечем. І думається: невже ж ніхто не зможе розв'язати сучасного ізраїльсько-арабського вузла і знов треба буде Олександра з його мечем?

Що за дивна, маловодна, з убогими гаями країна, яку топтали єгиптяни, селевкиди, сирійці, турки, араби і такі численні европейці! Племена за племенами проходили цією землею, здобували її, плюндрували, накидали ізраїльтянам своїх богів на місце їхнього Єгови, з Яким ізраїльтяни були неначе в союзі та ,,мали договір з Ним", зустрічалися з Ним віч-на-віч, отже мали підстави очікувати від Нього опіки й помочі. А тим часом горіли їхні оселі, з міст і сіл залишилися тільки руїни, а люди йшли в неволю. Не багато таких осель залишилося, як Єрихон, яке заложене десь десять тисяч років д. Хр. Хаос на цій землі був великий, аж прийшли римляни й спробували завести лад (63 рік до Хр.) Лад заводять силою, а ізраїльтяни не хотіли чужого ладу. Повстання за повстанням чергувалися аж прийшов майбутній римський імператор Веспазіян зі своїм сином Титом, також майбутнім імператором, і здобули палаючі ізраїльські землі, захопили Єрусалим, зруйнували до тла святиню Соломона (67 по Хр.). Замість того наставлено тут римський гарнізон X легіону. Сталося щось неначе перша ,,остаточна розв'язка'' (,,файнел солюшен'') жидівської історії. Жиди билися до останнього. Символом тієї боротьби стала трагедія твердині Масада, що над Мервим морем. Оборонці Масади (960 бійців з жінками і дітьми) не могли встоятися римським легіонам, але здатися живими в руки не хотіли. Вбили своїх жінок і дітей а накінець себе самих (73 по Хр.). У 132 р. п. Хр. римляни рішили побудувати римську колонію Єрусалиму, побудували святині Зевесові й іншим богам. Але жиди мали свого Єгову і договір з Ним, якому вони хотіли бути вірні. Ще раз повставали вони на чолі з Бар Кохбою і знову загинули в жорстокому бою. Не було ні ізраїльських ранених ні полонених, усіх римляни вирубали в пень. Після цього знищили, зрівняли з землею около тисячу ізраїльських сіл, а населення повбивали. Жидівська Юдея перестала існувати, а збереглися їхні недобитки в Галилеї. Хоч Єгова у страшній потребі не підтримав їх, але вони залишилися Йому вірні. Одначе повстати, вхопити зброю в руки вони вже сил не мали. Аж доки приблизно двісті років пізніше, з наверненням Константина Великого на християнство, розквіла в Палестині віра в одного Бога — християмського. Знов велика проба для ізраїльтян.

А ще триста років і Палестину (назва походить від племени Филистинів) здобув каліф Омар Перший. Він до решти усунув руїни святині Соломона (Єрусалим він здобув 638 п. Хр.) і на скалі, з якої згідно з переказом Мохаммед, що прилетів на свому коні Бурак з Мекки, удався на побачення з Аллахом, побудував славний ,,мечет на скелі''.. Зав'язався арабсько-жидівський вузол, який саме тепер Картер-Садат-Бегін намагаються розв'язати.

Прихід арабів з ісламом не приніс тій землі миру, а навпаки. П'ятсот років після приходу арабів товпи паломників, святців, монахів на чолі з найдобірнішими лицарями тодішньої Европи в першому хрестоносному поході вступили на Святу землю. Серед них наші знайомі Годфрей з Буйону, дюк долішньої Льотарингії, зі своїм братом Болдуїном зі своїм сповідником, ,,побожні і хоробрі", як пише про них історія здобули Єрусалим (1099). Ґодфрей став першим володарем Святої землі з титулом ,,оборонця Гробу Господнього", титулом короля не хотіли побожні хрестоносці осквернити святих місць, але його наступник, його брат Болдуїн уже став королем Святої землі. А побожний монах і сповідник королів Арнульф, обдуривши греків, яким обіцяно, що вони іменують патріярха, став сам патріярхом Єрусалиму. Перший хрестоносний похід розпочав довгі століття ,,святих воєн" між християнами і мусулманами, став підгрунтям для створення оттанської імперії турків, яка загрожувала цілій Европі.

Пощербив на цій імперії свого меча, тоді коли вона вже підупала, і ще один наш знайомий — Наполеон. Рівно сімсот років після перших хрестоносців Наполеон здобув Єрусалим, але захотілося йому ще й повторити тріюмф Ричарда Львиного серця, який у третьому хрестоносному поході (1190-1192) здобув славетну твердиню Акра. Після здобуття Яффи, Наполеон кинув свої здесятковані чумою відділи на Акру. Та його волі протиставилася не менше тверда воля Агмада аль-Дзаззара, турецького командира твердині. Наполеон мусів відступити перед рішучістю того невгнутого турка. Історики розписуються, як Наполеон великодушно і безстрашно відвідував своїх зачумлених вояків у Гайфі. Звеличали цю подію малярі й поети. Але іншу подію з того самого часу чомусь забувають вони. Твердиня Яффи здалася йому тільки після того, коли він пообіцяв свободу около трьом тисячам оборонців. Коли ж вони здалися, на наказ Наполеона їх окружили французи над берегом моря і три дні стріляли, кололи і вбивали всілякими іншими способами, доки не знищили до останнього. Оправдання просте: тримати їх під сторожею Наполеон не міг, бо не мав харчів, а пускати не хотів, щоб вони не зміцнили сил ворога.

III

Ось так тисячоліття за тисячоліттям завойовники несли тій землі руїну й смерть. Як постійний рефрен повторюється: місто зруйнували, не залишивши каменя на камені, землю розорали, а мешканців погнали в полон, або знищили. Картер, Бегін і Садат узялися перервати цей жахливий історичний рефрен і замінити його іншим; а жиди після гітлерівського голокосту рішили: такого більше не буде!

[Кінець]

З МОГО ВІКНА

НЕСПОДІВАНКА

На відхіднім, Мері мені сказала:

— Сідай у вагон, у якому багато людей, тут у нашій дільниці, діються іноді несподівані речі...

Підземка загриміла, мов на злість звеном порожніх вагонів. Було полудне, тож працюючі всі за станками, мало хто швендяється по далеких, бруклінських відлюддях.

Та я не була сама. В другому кутку вагону похилилась в молитовній екстазі чорна, мов ніч, монахиня, із набожністю перегортаючи чотки. Та і їй відай було страшно, бо хутко присілася біля мене, та стала шептати молитву.

-Ми в'їхали в зону, де станція від станції далеко, їдеш і їдеш, і кінця тій їзді не видно.

Монахиня загорнулася хусткою, що й очей розпізнати не можна, а довгі, великі руки, в довгих великих рукавицях щезали раз-враз нервозно у фалдах обильної спідниці.

Мені було байдуже до неї, та ні, не байдуже, я раділа, що не їду сама.

Підземка сповільнила свій біг, наближалася до станції. І в тому моменті, монахиня, сягнувши у фалди спідниці, простягнула в мій бік гострий, кухонний ніж.

—Віддай торбинку, і будь тихо, бо заріжу, як гуску! — Я збіліла, мов клапоть паперу й стала шукати гаманця.

Шорсткий, чоловічий голос повторив знову:

— Цілу торбинку, кажу, бо там твої документи. Як закличеш на мене поліцію, я тебе згодом відшукаю, ти мені, пташко, не втечеш...

Хутко моя торбинка щезла в мішку ,,монахині", й вона, вийшовши спішно з вагону, змішалась з товпою людей на рухливій станції Ґренд Центрел.

— Поліція, поліція, — я стала вголос верещати, а голос мій був такий, що міг розбудити мертвих.

Зразу з'явився біля мене поліцист. Ми кинулись вслід за обманцем і наздігнали його, та вже без хустки, в каптурі, з хрестом на грудях, з обличчям побожного святця.

На поліційній станції мені віддали торбинку. Документів, ні грошей, злодій не встиг сховати. От, і маєш, ,,май дарлінг'', сучасну, сумну картину...

Незнайома скінчила говорити. Допивши каву в малій нюйоркській кафетерії, подалася з приятелькою до виходу, а я, німий свідок, випадковий слухач, зовсім чужої розмови, доснувала своє закінчення:

Злодія посадили за грати на тиждень — два, або й менше, і він знову сновигає підземками, перегортаючи чотки, й чекає на свіжу ,,жертву", щоб зробити їй ,,несподіванку"...

Іванна Савицька

Ганна Черінь

ЧОТИРИ СТОЛИЦІ

(11)

Їдемо атенськими вулицями, де й просторніше, й вільніше, ніж в Італії, і авта не женуть, і люди йдуть повільно, на поспішаючи. Гарні сквери — Омонія й Синтагма. Під землею — залізниця, досить чиста й швидка, а головне — нею можна доїхати аж до моря, на золоті пляжі Суніон. В Чікаго нам розповіли, що ці пляжі прекрасні, і ми дуже шкодували, що не побували там. Але що можна було врізати з нашого маршруту на заміну? Рейд на Егейські острови? Акрополь? Чи може оглядини крамничок, куди нас завезли автобусом з обіцянкою, що там отримаємо 20 відсотків знижки? Наші дами почали гарячково ,,озолочуватись". Зокрема популярними були золоті ланцюжки з 18-каратового золота, і всі шиї заблищали. Заблищала й моя, але не золотом, а міддю. Мене привабила грецька пектораль з полірованої міді, а золотий ланцюжок я якось не догадалась придбати.

Перед будинком Парляменту стоять два вартових у спідничках. Їхні літні строї не такі пишні, як червоні зимові. Вони стоять як укопані, не ворушаться, мов манекени. А ось і славетний Акрополь, фортеця — ядро Атен, з Партеноном, храмом Зевса. Далі від нього ще вища гора — Лікабетос, на шпилі якої стоїть чудова церква святого Георгія. Автобус трохи нас підвіз до Акрополю, а далі треба йти пішки. Купили квитки й отримали чудову провідницю на ім'я Ніке. Вона — ставна, велика, як антична богиня, бльондинка, така несхожа на сучасних греків, але ніби зійшла зі сторінок ,,Іліяди". Її англійська мова бездоганна (каже, що вивчила її самотужки), виклад розумний і цікавий.

— Може ви втомились? — питає. Ні, ми ще не втомлені. Ви, може, думаєте, що атенці сюди часто лазять? Мій чоловік був тут тільки один раз. Я розумію. Ми в Чікаго ніколи ще не були в Чайна-тавні, абож на вершку найвищого в світі хмародера — будинку Сірса. Але були багато де інде.

Сходи крутішають. Між кущами стоїть бідна згорьована грекиня з жмутом білих шалей.

— Купіть! Недорого! Всього два доляри!

Боже мій! Виплести шаль за два доляри... Яка бідність... Купую той шаль, ще й білу шапочку за доляр. Якби можна було все це довезти, я би п'ять купила.

— Ти все на світі купуєш, — сердиться Степан.

— Треба їй допомогти, вона бідна.

— Як всі гроші розтратиш, ти теж будеш бідна.

— О, чого це ти? Яка тебе сьогодні муха вкусила?

— Грецька.

Нарешті — ми на самій горі. Перед нами Партенон, пропілеї. Туристи стараються знайти й украсти шматочок мармуру, хоч це й заборонене. Під горою внизу — базар. Колись там бродили, поміж перекупок, філософи й проповідували свої ідеї. На базарі зародилась демократія. В I столітті Грецію завоювали й набудували своїх будівель, щоб знищити грецький стиль, але грецькі й американські археологи відкопали й грецькі руїни й відродили стару Плаку, базарну площу, щось як наша Бесарабка в Києві. Піч час Другої світової війни сім разів бомбили Акрополь, колони падали, дещо розбилось, але після війни все було реставровано, відкопано й поставлено на місце.

Йдемо вниз.

— Есі кала гінеке (ви — гарна жінка), — кажу щиро комплімент нашій провідниці.

— Де ви навчились цього? — здивувалась вона й віддячилась: це, мабуть, хтось про вас таке сказав...

— ,,Якби то"... — подумала я, але не сказала вголос.

Я йшла й уявляла, як то колись у V столітті до нашої ери волами волокли нагору тяжкі мурмурові колони — кожну колону на 30 волах, тоді вже нагорі різали колону на частини, вирізували діри й міцно з'єднували частини в величну струнку будову. І так гарно та міцно було те збудовано, що й розвалене можна було скласти.

Другого дня знов були на Акрополі ввечері, щоб бачити виставку ,,Світло і звук". Її так розреклямували, що ми були трохи розчаровані цим спектаклем. Розповідалось про бої з персами й перемогу під Маратоном, коли атенці, навіть без свого спільника Спарти, зуміли побороти багато сильнішу армію персів. Вони з довгими списами, кинулись на персів так швидко, що ті не встигли пустити стріл із націлених на довгу віддаль луків. З того часу перси втратили забобонну славу непоборних.

Видовище було не таке велике, як заповідалося. Ми сподівалися Бог зна яких ,,чудес", а це просто була розповідь за допомогою голосників, приміщених у різних кінцях Акрополю, прожекторів та світел і деяких звуконаслідувань бою і вигуків. Мені, зокрема, це нагадало наші бомбастичні академії з перехвалюванням навіть програних змагань, де також багато досягнень передано через барабанний бій, сурми та блимання прожекторів (а це вже ,,модерна техніка" наших молодих кадрів). Проте, сидіти на вершку міста й дивитися на осяяну місяцем гору було дуже приємно: можна було просто мріяти про те, що... збулася мрія про відвідини Еллади — і часом навіть вщипнути себе легенько — чи це, часом, не сон?

Між іншим, коли ми сходили вниз із Акрополю, до мене підбігла бідна жінка в чорній сукні.

— Серденько, я тебе впізнала, — сказала вона. — Це ти купила в мене шаль і шапочку. Дякую тобі!

Мені хотілось обняти й поцілувати її. Так, я купила її працю, але вона була вдячна мені, що я купила ті речі одразу, охоче й не торгуючись.

В готелі ми трохи підкріпились. На десерт нам подавали морозиво, а це мене не цікавило. Я закликала кельнера, почала з ,,паракало" (будь ласка) й попросила, чи не міг би він принести на десерт ,,стафі", що я могла назвати по-грецьки. Моя грецька мова подіяла, як чари. Не подумайте, що я дістала ,,стафілі" (виноград); його в Греції не бракує, та бракувало в нашім готелі; натомість мені, та й усім за нашим столом, принесли чудового порізаного на скибки кавуна, а сусідні столи тріскалися від заздрощів і збиралися протестувати, що нам дають такі привілеї. Блукаючи вулицями, ми натрапили на продавців свіжих овочів і городини, що завжди були не біля готелів і великих ресторанів, а в закутках. Ми накинулися на стиглі, аж перестиглі фіги й захланно купили їх аж кілограм.

— Хочеш фігу? — кинув мені лукаве запитання Степан, на котре я відповіла інакше, ніж удома:

— Хочу, аж дві!

Кілограм фіґ ми ніколи не їли й певно не скоро знову натрапимо, та ще й по таких низьких цінах — щось доляр за кільо! Але тільки наша провідниця знала, де їх знайти; казала, що купить їх перед відлетом до Англії для своєї приятельки. Крім фіґ, на вулиці продавались інші дарунки щедрого грецького сонця: медові ґруші, золотобокі яблучка, величезні ґрона винограду (стафілі!).

Не завжди мені щастило з нахапаною грецькою лексикою. Приманила мене, наприклад, грецька сукня-хітон, і я пішла прицінюватися. З досвіду вже знала, що з греками не варт довго торгуватися — вони не знижують ціни.

— Тело напсо нісо (хочу купити), — промовила я після вступної ,,калімери".

— Посо ехеі? (скільки коштує?)

Ціна на сукню зависока: тридцять долярів (а зроблена вона, власне, з фарбованої марлі).

— Іна полі акрібо, — завважую (задорого). І пропоную двадцять.

— Не, — беземоційно відказує продавець, і я відхожу.

Пізніше я додумалась, що він погодився на мою ціну, бо ,,не" по-грецьки означає ,,так". А ,,ні" звучить цілком інакше: ,,Охі". Але було вже запізно, і я промовила ,,охі!" в українському розумінні...

Ввечері нас повезли по ресторанах. Спочатку спинились у Патрасі (це порт Атен, бо самі Атени не приморські, вони віддалені від води на 5 кілометрів). У ресторані над водою нам дали дуже міцного вина ,,оузо". Порадили спробувати його з чарки. Бр-р-р!.. Смакує, як ґазоліна. Тоді ми спробувати розбавити оузо водою. Сталося ,,чудо": рідина в склянці молочно помутніла. Можна було тепер пити, але нащо, як не смакує? Проте, вусатий рудий Білл вподобав цей напиток і спожив не тільки свою порцію, а й мою та Степанову. А закуска? Відважніші

(Продовження буде)

Актора Джона Вейна вшановують медалею

Вашінгтон. — Конгрес ЗСА вшанував хворіючого фільмового актора світової слави Джона Вейна, рішивши одноголосно видати в його честь золоту медалю. Досі в історії Америки такою почестю удостоїлись тільки 83 особи, включно з президентами, Джорджом Вашінгтоном і Андрю Джексоном.

Джон Вейн, якому 72 роки, перебуває в одній з лікарень стейту Каліфорнія, перейшовши вже кілька операцій на недугу рака. Загально люблений і шанований товаришами по професії, режисерами, кінематографами та публікою, Вейн виступав в головних ролях у біля 200 фільмах, починаючи з 1929 року. Він одержав нагороду „Оскара" за ролю у фільмі „Тру Ґріт" в 1969 році.

Пропозицію про надання почесної медалі Вейнові вніс у Сенаті ЗСА сен. Беррі Ґолдвотер, відмічуючи його великі заслуги, зокрема його прикладний патріотизм. Пропозиція перейшла одноголосно в середу, 23-го травня, і її переслано до підпису президентові Джіммі Картерові, який вже раніше висловився прихильно про цей задум. На золотій медалі має бути напис „Джон Вейн, Америка" і вона має бути також вибита в бронзі для продажу.

ЩЕ ПРО МІЖНАРОДНИЙ РІК...

(Закінчення зі стор. 2)

напевно радо приєднається до наших акцій, нас знаючи.

З другого ж боку, як ми сьогодні і завтра не навчимо наших дітей говорити й молитися рідною мовою, не навчимо пізнавати та шанувати свою культуру, не підемо з ними до рідної школи та рідної церкви, то в майбутньому наші домівки і церкви або світитимуть пусткою, або їх на ліцитації купуватимуть розумніші від нас. Наша дитина мусить мати свої журнали. Ми їх маємо, а це — пластові, сумівські, одумівські, загальні дитячі та молодечі журнали. Чи ви повірите, що „Веселка" має на цілу Америку й Канаду 1,368 передплатників? („Наші діти і Веселка". Володимир Мацьків — „Свобода", 28 лютого 1979). Та скільки ж вона повинна мати в самому Торонто! Передплатім своїм дітям, внукам, знайомим „Веселку", „Юнака", на Різдво, чи іншу нагоду. Заохотім свою дитину з її ощадностей та з нашою допомогою вислати додаткову передплату дитині в Бразилії чи Югославії. Вчім дитину любити і читати свій журнал. Але — тут одне „але"... Чи ми передплачуємо і читаємо наші журнали та газети? Бож приклад — це найкращий учитель!

Недавно в „Свободі" я перечитала цікаву статтю, з якої дозволю собі подати короткий уривок:

„... Згадати б дітей передшкілля Св. Духа у Гамільтоні, Онтаріо, які від ряду років під проводом своєї учительки Мотрі Фаринич переводять збірки (коляди) на ціль „Серце й Книжка". Ці діти і цього року перевели коляду на згадану ціль і переслали суму 298.47 долярів до каси ОПЛДМ... для дітей — це найшляхетніші виховні моменти..." (І. Боднарчук — „У Році Дитини — діти дітям, а що ми?" — „Свобода", 6 березня, 1979). Це правда! Бо як привчимо дітей допомагати потребуючим, то це стане шляхетною навичкою у їхньому житті. Як навчимо цінити добру книжку, то любов до книжки залишиться на ціле життя.

Держави світу творять спільний фонд МРД, який в 1980 році осягне суму 500 мільйонів долярів! Фонд недержавних організацій, побудований на датках і дотаціях, вже виносить сотки тисяч.

Що ми зробимо для своїх дітей в МРД — залежить від нас, наших спроможностей, нашої ініціятиви, наших контактів.

Стараймося створити такі проєкти, щоб вони вийшли на світовий форум і щоб за їхнім посередництвом дізнався світ про нас і наші несправедливості.

Вміймо використовувати ситуацію! Наприклад, польський крайовий проєкт „Усмішка дитини" негайно перенесено на світовий терен, і він очевидно приніс полякам велику популярність, так, як і побудова нового шпиталю у Варшаві в пам'ять дітей, які загинули в Другій світовій війні. Подумаймо і ми над такими проєктами. Проєкт Москви — це... „Гостина дле дітей 90-ох країн" — аж пахне пропаґандою, і яку він користь дасть?...

Один з проєктів мого міста — Торонто — це дитяча опера, що її спеціяльно замовлено в італійського композитора Джіян Карльо Менотті. Це опера для дітей і в ній виступають діти. Композитор приїздить її підготовляти. А другий спонтанний проєкт Торонто — це маленький хлопчик Гербі з Ню Йорку. Він кількамісячна дитина, був смертельно хворий, мав заатакований віддиховий провід, так, що дитина могла задушитися кожної хвилини під час їдження. Торонтська преса тоді написала: „Поки в Ню Йорку думали, що з Гербі робити і хто за це буде платити, торонтці зібрали гроші, хірург з дитячого шпиталя зробив операцію безкоштовно, і здорова дитина повернулася до Ню Йорку".

А що зробимо ми?

Інж. Анатолій Дорошенко перевибраний на голову Відділу УККА у Мілвокі, Віск.

Інж. Анатолій Дорошенко

Мілвокі, Віскансин. — У суботу, 31-го березня, відбулися Річні Загальні Збори УККА, Відділ Мілвокі.

Збори відкрив уступаючий інж. Анатолій Дорошенко, який, між іншим, теж є головним радним УН-Союзу. До президії Зборів вибрано: інж. Андрій Гнип — голова, пані Марія Пискір — секретар.

Після прийняття порядку нарад, уступаючий секретар пан Богдан Завадівський прочитав протокол із попередніх Річних Загальних Зборів, який прийнято після належних поправок.

В імені уступаючої Управи звітували: голова інж. Анатолій Дорошенко поінформував, що влаштовано Листопадове Свято, присвячене 60-річчю Листопадового Зриву, на якому теж вшановано сл.п. полковника Євгена Коновальця в 40-ву річницю його трагічної смерти. Доповідачем на цій імпрезі був інж. Степан Куропась. Влаштовано Шевченківську Академію з участю, в мистецькій частині, дітей Школи Українознавства, під керівництвом пані Нелі Лехман та зорганізованого цього року молодечого хору під диригентурою інж. Богдана Лехмана.

Українська громада взяла успішну участь у річному Міжнародному фестивалі в Мілвокі.

Голова дякував керівникам окремих ділянок за їхню жертвенну працю, а саме: інж. Андрієві Ґнипі, Богданові Завадівському, Йосипові Баглаю, Миколі Праскові, п-і Раїсі Дорошенко та панні Уляні Тишинській.

Голова також поінформував, що він репрезентував Відділ у зустрічі із сенаторами та конгресменами у Вашінгтоні з нагоди „Дня Людських Прав", що його зорганізував Український Народний Союз із співпрацею Українського Конгресового Комітету Америки.

Голова інж. Дорошенко зазначив, що, на жаль, Свято Державности не відбулося через снігову хуртовину протягом січня та лютого. Завдяки інж. Василеві Нагірнякові, мешканцеві в Медісон, губернатор стейту Дрейфус підписав Проклямацію „Дня 22-го січня" в стейті Віскансин.

Заступник голова — інж. Андрій Ґнип, подав до відома, що Школа Українознавства має успіхи і є одним із об'єднуюючих чинників наших двох місцевих церковних громад.

Скарбник Григорій Черінь, звітував, що завдяки приходам з гри „Бінго", сальдо каси становить 2,154 долярів. За переведення „Бінга" дякує п. інж. Ґнипу, п. Петрові Бурякові та п. Андрієві Пискіру. Зазначив, що членство зросло на 12 членів, а збірка Українського Національного Фонду зросла на 400 долярів.

Секретар Богдан Завадівський повідомив, що крім секретарських обов'язків, займався також справою дослідження українського поселення у стейті Віскансин.

Про Комісію курсів Українознавства при Університеті Віскансин — Мілвокі, звітував її голова д-р Олекса Цибрівський. На протязі року він співпрацював із п. Ірусею Давні — професором цих кусів та із Вірою Павляк, ініціятором та промотором цих курсів, завдяки яким ці курси продовжуватимуться. Також він підчеркнув, що уфундуванням трьох стипендій Відділ УККА дав фінансову піддержку українським студентам цих курсів. Голова Комісії „Оборони Прав Людини в Україні", п-і Марія Пискір, подала у своїм звіті, що вела листування з федеральними та стейтовими представниками в справі оборони та допомоги політичним в'язням в Україні, також писала до американських часописів з метою інформувати американську публіку про це питання.

П-і Раїса Дорошенко, голова Комісії „Українська хата при Музеї в Мілвокі", звітувала, що підготова до будови „Української хати при Европейському селі" в Мілвокськім Музеї пляново поступає вперед. Музей розшукує експонатів для внутрішнього вжитку. Закінчення цієї „Хати" плянується на кінець цього року.

Після дискусії над звітами, голова Контрольної Комісії Микола Яремко запропонував уділити абсолюторію Уступаючій Управі, що й було схвалено одноголосно.

На пропозицію голови Номінаційної Комісії, д-ра Богдана Давидовича, вибрано Управу на 1979-ий рік у такому складі: голова — інж. Анатолій Дорошенко; 1-ий заступник голови — інж. Андрій Ґнип, 2-ий заступник голови — д-р Богдан Давидович, секретар — Богдан Завадівський, скарбник — Григорій Черінь; Члени Управи: інж. Ананій Танін, мгр Володимир Пискір, Андрій Пискір, Петро Буряк, Уляна Тишинська, інж. Богдан Лехман, інж. Василь Нагірняк, Микола Роботевський; Члени Контрольної Комісії: Микола Яремко, Константин Павляк, Йосиф Баглай; Члени Товариського Суду: Михайло Кузьмінський, Степан Рева, Михайло Сидор; Голови Комісій: Курси Українознавства при університеті — д-р Олекса Цибрівський, Оборона Людських Прав в Україні — Марія Пискір, „Українська Хата" при Музею — Раїса Дорошенко.

Після дискусії над цьогорічними плянами праці, переобраний голова інж. Анатолій Дорошенко закрив Збори, дякуючи присутнім за довір'я та за їхню присутність на Зборах.

ПОДЯКА

Не маючи змоги подякувати усім тим, що мене привітали із прийняттям чернечого сану почерез Австралію, Польщу, Канаду, Америку — Голлівуд, Лос Анджелес, як і з Христовим Воскресінням, і то священикам обоїх віровизнань та визначним громадянам, я особливо складаю подяку Всеч. о. прот. І. Кульчицькому, настоятелеві Свято-Покровської Церкви в Кліфтоні та церковній Управі, які дали мені 25-го березня ц. р. змогу відправити св. Сл. Божу та за улаштування бенкету Гром. Комітетові, що його очолив п. В. Марущак, як і щиру подяку п. проф. С. Вожаківському, за підготову мистецької програми, а пані Євгенії Бабенко, за чудове виконання соль-пісень. Хай Всемилостивий Господь дарить Вас, як і велику громаду присутніх на Сл. Божій, що прийшла звеличати цей бенкет — кріпким здоров'ям та своїми обильними ласками.

Ваш богомолець, брат і слуга у Христі —
Ієромонах ПАВЛО (ЯМНЯК)

Відбувся Окружний З'їзд Союзу Українок Америки в Ню Джерзі

Ірвінгтон (др). — Округа Союзу Українок Америки в стейті Ню Джерзі відбула річний Окружний З'їзд 4-го квітня ц.р., у Народнім Домі в Ірвінгтоні з участю делегаток з десятьох Відділів і вибрала управу на 1979/1980 каденцію в такому складі: голова — Лідія Гладка; заступниці — д-р Іванна Ратич, Ярослава Мулик; секретарки — Олеся Порохняк і Ольга Буртик; скарбник — Ольга Мусаковська; фінансова референтка — Олена Площанська; та референтки: Ліда Бойко, Марія Бокало, Надя Іванчук, Оксана Кузьмак, Ірина Левицька, Іванна Лисинецька, Дора Рак, Франя Стек, Ольга Цап; Контрольна Комісія — Ірина Кіндрачук, Надя Бігун, Марія Полянська, Божена Ольшанівська, Таїсса Рак-Бравн.

Звіти членів Управи і референток дали перегляд і підсумки праці цілої Округи за минулу каденцію, а присутні голови вісьмох Відділів доповнили їх своїми інформаціями.

У склад Округи, що цього року обходитиме двадцятиріччя існування, входять одинадцять Відділів у таких місцевостях: Елизабет, Виппані, Картерет, Мейпелвуд, Менвил, Нюарк (3), Ню Бронсвік, Пассейк (2) — з 450 членкинями.

Стан членства не збільшився, але активність Відділів не послабла. І так у ділянці суспільної опіки Відділи дають допомогу потребуючим на місцях, до Південної Америки і Европи у формі стипендій і посилок, та в Україну кому слід, а Молодечий Відділ (75) вже третій рік співпрацює з осередком старших громадян при парохії св. Івана Хрестителя в Нюарку. Знову ж при помочі зовнішніх виступів у формі виставок і показів народного мистецтва в бібліотеках, торговельних осередках, на етнічних фестивалях, в жіночих клюбах тощо, Округа продовжує ширити інформації про українську культурну спадщину серед американської громади.

Округа належить до Стейтової Федерації Жіночих Клюбів на статусі стейтової організації та бере участь в річній конвенції, де й улаштовує виставки, а також в цім році має свою членку в статутовій комісії Федерації. У пам'ятковім альманаху з нагоди 85-річчя тієї ж організації буде поміщена коротка історія Округи СУА.

Внутрішня праця Відділів — крім доходових базарів — урізноріднена доповідями, викладами, святочними зустрічами, та місцевими імпрезами. Відділи піддержують фінансово офіційний журнал „Наше життя" та Український Музей в Ню Йорку, а на місцях співпрацюють з іншими громадськими організаціями та беруть участь у відзначуванні національних річниць.

На терені Округи діє тепер лише одна світличка, яку від років спонзорує 28 Відділ у Нюарку. Ця ділянка є предметом великої турботи Окружної Управи, яка — в цім Міжнароднім Році Дитини — присвятить їй окрему увагу та поробить заходи, щоб відновити зліквідовані або заініціювати нові світлички для дітей українського роду на терені стейту Ню Джерзі.

Дві загально-окружні імпрези були зорганізовані при співпраці всіх Відділів, а це традиційний День Союзянки, получений з програмою і виставками, а в тім році також доповнений актуальною Дитячою Виставкою, та Вечір Розваги з різнородною програмою.

Присутня на з'їзді голова СУА мгр Іванна Рожанковська в діловій промові порушила актуальні справи організації, її потреби і завдання на найближчий час та підкреслила потребу співпраці Відділів і Округ для їх здійснення.

У програмовій частині Уляна Любович, редактор журналу „Наше життя" мала доповідь про історію української жіночої преси в Україні та в вільному світі. Існування журналу вимагає постійного фінансового забезпечення, не зважаючи на те, що начисляє біля 5,000 передплатників. Підставою є обов'язкова передплата всіма членкинями СУА, чого ще не осягнено, та піддержування пресового і запасного фонду, що її узглядНено в ухваленім бюджеті Округи на рік 1979/80.

З'їзд закінчено ухваленням ряду резолюцій програмового і ділового характеру.

Цілоденними нарадами проводила д-р Іванна Ратич, а секретарювали Марія Полянська і Таїсса Рак-Бравн.

В глибокому смутку повідомляємо Друзів і Знайомих, що 16-го травня ц. р. в Оттаві, Канада, на 89-му році життя відійшла у Вічність

бл. п.

МАРІЯ ДЕМИДІВНА СИМИРЕНКО

вдова проф. Володимира Левковича Симиренко, мати проф. Олекси Симиренко, упокоївшогося 27-го квітня ц. р., і Тетяни Thorpe, бабуня Наталки, Тані і Лізи.

Прибита горем — РОДИНА

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ЯРОСЛАВА ЦІҐАША

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 3-го червня 1979 р., о год. 11-ій, в монастирі св. Йосафата у Ґлен Кові;
7-го червня ц. р., о год. 6:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку;
27-го червня ц. р., о год. 8-ій рано в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.

про що повідомляє —

дружина — ГАЛИНА з РОДИНОЮ

Інж. Конрад Гусак водинадцяте переобраний на голову УККА в Бостоні

Інж. Конрад Гусак

Бостон, Масс(Д-р Іван Дідюк). — У неділю, 25-го березня тут у залі української католицької церкви Христа Царя відбулися Загальні Збори місцевого Відділу Українського Конгресового Комітету Америки. При відповідній кількости учасників, збори відкрив голова Відділу інж. Конрад Гусак, привітавши присутніх. Відтак він попросив о. декана Петра Огірка провести молитву. Тоді стверджено правосильність зборів, прочитано порядок нарад і вибір президії,до якої увійшли в такому складі: предсідник д-р Іван Дідюк,секретар Дмитро Ґалонжка.

Перебираючи провід Зборів, д-р Іван Дідюк подякувавши присутнім за честь і довір'я, привітав всіх присутніх, голів Організацій і Товариств, а зокрема заступника голови, організаційно-культурного референта ФКУ, при Гарвардському університеті мгра Богдана Тарнавського. Протокол із минулорічних Зборів прочитав Дмитро Ґалонжка, що його присутні прийняли без ніяких застережень і змін.

По обширнім звіті голови Відділу звітували всі члени Управи,заступник голови УККА Відділу,референт зовнішних зв'язків, Орест Щудлюк, який у звіті з'ясував присутнім багато цікавих речей своєї роботи для загальної української справи, яку він зробив, нав'язуючи зв'язки з американськими сенаторами і послами, як рівнож про підписання Проклямації „Дня Української Незалежности", яке відбулося в губернатора стейту Массачусетс — Едварда Кінга, і посадника Бостону Кевина Вайта.

Тому, що скарбник Відділу Сергій Кайко не міг прибути на Загальні Збори, передав писемний звіт, дуже точний і опрацьовани в подробицях, який прочитав д-р Іван Дідюк.

По закінченню звітів всіх членів Управи, розвинулася широка дискусія, з якої можна було побачити, що Відділ працював дуже активно, багато зроблено в збірці на національний фонд, зібрав найбільшу суму в цьому році. По дискусії Контрольна комісія уділила абсолюторію уступаючій Управі з признанням за проведену роботу на користь загальної справи. На пропозицію Номінаційної комісії, обрано нову Управу в такому складі: вже в одинадцятий раз — інж. Конрад Гусак — голова, мгр Орест Щудлюк — перший заступник голови як рівнож референт зовнішних зв'язків, Василь Міґован — другий заступник голови, Марія Кайко — секретар протоколовий, Ольга Щудлюк — секретар рекордовий, Сергій Кайко — скарбник, д-р Іван Дідюк — пресовий рефернт, Володимир Федорів — шкільний, та культурно освітній референт, Дмитро Мельник і Іван Банадига — організаційні референти, Михайло Волощук, Василь Ворона, Степан Микита та Богдан Тарнавський — вільні члени; Микола Сухий, Дмитро Галонжка і Володимир Гетманський — члени Контрольної комісії; мгр Михайло Гайда, Іван Банадита та Григорій Гриценко — члени Товариського суду; Михайло Франківський, Дмитро Мельник та Данило Бортник — збірщики Національного Фонду; на почесних членів Відділу обрано о. декана Петра Огірка і о. протоієрея Мирона Пахолка.

Відтак приступлено до дискусії, внесків і побажань, у яких забирали слово: мгр Орест Щудлюк, Дмитро Ґалонжка, Володимир Гетманський, Михайло Франківський, Микола Сухий, Ольга Щудлюк, д-р Іван Дідюк та інші. Новообраний голова інж. Конрад Гусак подякував присутнім за вибір, як рівнож повідомив, що на наступний рік запляновано дуже багато завдань і праці: Бостон відзначає 350-річчя свого існування і Управа цього міста запросила українців до участи. Управа Відділу теж старається вже від довгих років щоби в Бостоні, назвати вулицю чи парк іменем Шевченка. Голова Відділу сказав, що він припускає, що їм правдоподібно вдасться дістати місце в парку, а тоді там у їхніх плянах побудувати пам'ятник поетові. Крім тоого є ще багато інших справ до полагодження, тому інж. К. Гусик попросив Управу про співпрацю.
Крім того є ще багато інших справ до полагодження, тому інж. К. Гусак попросив Управу про співпрацю.

Збори закінчено молитвою, як рівнож відспівано „многая літа" новообраному голові нашого Відділу, який провадить цю національну працю одинадцять років, защо належится йому признання.

У КЛІФТОНІ — АКАДЕМІЯ ВШАНУВАННЯ С. ПЕТЛЮРИ

Кліфтон, Н. Дж. — Кліфтонська громада при церкві Св. Покрови вшанує в сторіччя народження сл. п. Головного Отамана Військ УНР Симона Петлюру урочистою академією з відкриттям мистецького портрета Головного Отамана Симона Петлюри, та мистецькою частиною, під керівництвом досвідченого дириґента професора С. П. Вожаківського та з участю солістки п-і Жені Бабенко.

Академія відбудеться в неділю, 3-го червня ц. р., по Службі Божій у залі парафії УПЦ Св. Покрови при Вашінґтон Аве. 73-81 Кліфтон, Н. Дж. Академію попередить Служба Божа в намірені українського народу з панахидою по трагічно загинутому сл. п. Головному Отаманові Симонові Петлюрі.

Організатори просять до численної участи у Службі Божій, панахиді й академії. Вступ на академію за добровільними датками.

ВІДБУВСЯ IV З'ЇЗД...

(Закінчення зі стор. 1)

тератури, головою якої був проф. В. Жила, заслухано доповіді проф. Анни Бойцун — „Тарас Шевченко — практикуючий християнин" і проф. Степана Чорнія з Стейтового університету в Бракпорті — „Історично-філософські аспекти драматургії П. Кочерги.

Відбулася також сесія мови й літератури для обміну досвідом викладання цих предметів по різних університетах. Проф. А. Гумецька підготувала зразки мовних вправ, бібліографію підручників з української мови та культури.

У цій же сесії прослухано доповідь проф. Григорія Грабовича з Гарварду про „Структуру творчости Тараса Шевченка".

Після нарад окремих сесій на яких була численна присутність членів ПКУС і активна участь у дискусії та обговоренні доповідей, відбулася під головуванням проф. А. Гумецької мемуарна сесія, в якій взяли участь п-і Докія Гуменна й Тетяна Кардиналовська та проф. Дмитро Кислиця. П-і Т. Кардиналовська розповіла про свої особисті спогади з 20-их років, а два інші доповідачі обговорювали спогади Ю. Смолича та В. Минка. Присутні висловили бажання, щоб таку мемуарну сесію влаштувати на наступному з'їзді ПКУС.

Вечором учасники З'їзду були на бенкеті, продовжували обмінюватися думками про окремі доповіді, про свій досвід, працю тощо. Поскільки Валентин Мороз не міг прибути на бенкет, промовцем був Олег Ільницький, який говорив на тему свого докторату про Михайла Семенка, основоположника і теоретика українського футуризму.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ З'ЇЗДУ

У неділю, 27-го травня, о д-р Мелетій Войнар відправив Богослуження в приміщенні УНІГУ.

Після Богослуження продовжувала своє наступне засідання секція суспільних наук, на якому проф. Франко Сисин з Гарварду доповідав про „Договори Богдана Хмельницького", а проф. Зенон Когут, також з Гарварду, на тему: „Запоріжжя, Гайдамацький рух і українські сусіди".

Після дискусії над доповідями й спільним полуденком у Айгос ресторані, відбулося ділове засідання членів ПКУС. Згідно зі статутом керівництво ПКУС залишається в тому самому складі, з голів трьох секцій ПКУС та директора УНІГУ. ГоловоюПКУС на наступний рік має бути голова Бібліографічної секції проф. Дмитро Штогрин.

Матеріяли з попередніх трьох з'їздів готуються до друку, але немає фондів на видання.

Рішено, що головною темою наступної конференції ПКУС буде „Ідейні пошуки в Україні 60-70 рр.". Одначе, які і раніше, будуть влаштовані доповіді на різноманітну тематику по окремих секціях.

Схвалено також дати вияснення у справі неправдивих закидів, які поширюються в пресі та АДУК-ом, відносно дискусії над правописом на минулорічній конференції ПКУС.

Після цих ділових нарад, відбуто спільне засідання присвячене проблемі русифікації в Україні. Доповідали проф. Юрій Перфецький, голова комісії, та проф. Мирослав Лабунька. Обидва промовці твердили, на підставі документальних матеріялів, що тепер в Україні розпочався тотальний наступ на українську мову.

Учасники Конференції ПКУС доручили проф. Ю. Перфецькому опрацювати текст заяви-протесту для підпису, а пізніше для поширення серед різних відповідальних чинників.

На сесії правописної комісії прослухано доповідь інж. А. Вовка про різні назви ЗСА.

Дальше проф. О. Пріцак виголосив доповідь про „Причини упадку Галицько-Волинської держави".

Немає сумніву, що й цей з'їзд ПКУС був черговим успіхом науковців-українистів, які не тільки мають нагоду поділитися своїми дослідами, але також обмінятися фахово думками в різних ділянках науки.

Валентин Мороз промовляє на з'їзді українських науковців у Гарварді

ЗУСТРІЧ З МОРОЗОМ

При кінці доповіді проф. О. Пріцака до залі нарад ПКУС завітав Валентин Мороз. Присутні ентузіястично привітали його. Після закінчення доповіді, Валентин Мороз у своєму слові висловив свою радість, що якраз 27-го травня, коли сповнилося один місяць його перебування в Америці, він перебуває на цьому науковому форумі „серед своєї громади, громади науковців". Він зупинився також над проблемою русифікації в Україні та підкреслив важливість „об'єднання всіх наших наукових сил" для того, щоб ми могли впливати на науковий світ у вільному світі.

Висловив надію, що його „записи все таки будуть звільнені так, як" і він. Серед тих записів уже готова книжка про Василя Стефаника п. н. „Лицарі вогняного культу" — це не стільки про Стефаника, скільки про світ, який зродив Стефаник, про Русів", як додав В. Мороз.

Члени Постійної Конференції Українських Студій при УНІГУ схвалили запротестувати проти відібрання творів у В. Мороза та спрямувати відповідну телеграму до офіційних чинників про повернення їх власникові.

Відповідаючи на різні питання, В. Мороз широко з'ясовував про те, як „почалися шестидесятники", про прихід „семидесятників", Українську Гельсінкську групу й заяви Івана Дзюби. Мороз відродив свою працю про Дзюбу, яка буде надрукована в „Сучасності". Самвидавний „Український вісник" спочатку видавало дві особи, а В. Мороз був однією з них.

Цінні думки В. Мороз висловив про українське село. „Українське село, — заявив Мороз, — це в тому чи іншому варіянті Космач, чи в полтавському, чи в гуцульському, чи в степовому причорноморському варіянті". Українське село „є резервом у тому аспекті, що воно є українізуючим фактором". Село в Західній Україні — це бастіон українства, але українізуючим фактором являється село в центральній Україні. „Я можу навести, — сказав Мороз, — такий факт. Кіровоградщина, Центральна Україна, власне вже степова Україна. Національної свідомости тут мало, але така могутня стихія, що в списку колгоспників кожна четверта людина з московським прізвищем, а всі розмовляють по-українськи. Ми, студенти, туди приїхали, одна студентка серед нас була така шовіністка з Москви, що у Львові не розмовляла по-українськи, а тут непомітно для себе почала розмовляти по-українськи". І власне тут Мороз відчув силу українського села, а „особливо елемент той київсько-полтавський. Це не тільки діялект, а також психологія". Ця стихія має в собі, на думку Мороза, містичну силу, яка намагається „підпорядковувати собі інші середовища, не підкорятись, а підпорядковувати". У Західній Україні село залишилося таким, яким воно було — „повне української атмосфери".

На думку Мороза, українській молоді в Америці „бракує села", вона повинна поїхати „на Полтавщину, відчути, що таке село, українську стихію".

Немає місця в цьому репортажі, щоб передати всі погляди Мороза на цілий ряд важливіших питань, які були обширно з'ясовані на конференції українських науковців у Гарварді.

ЛЕКЦІЇ В. МОРОЗА В ЛІТНІЙ ШКОЛІ

Валентин Мороз заявив, що він прочитає кільканадцять лекцій на цьогорічному літньому курсі в Гарварді.

Тема його лекції — це шестидесятники в Україні, рух опору. Докладніша тематика буде подана пізніше.

Виклади в літній школі починаються 25-го червня й триватимуть до 17-го серпня. Студенти ще можуть вписатися на літній курс. Реченець вписів продовжено до 9-го червня.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОБЕРТ ДЖЕЙМС ГНАТЮК, член УНС Відд. 85 Б-ва св. Михаїла в Hazleton, Pa., помер 10 березня 1979 р. на 32 р. ж. Нар. в Hazleton, Pa., став членом УНС 1964 р. Полишив у смутку матір Розу, батька Петра, сестру Дебру. Похорон відбувся 13 березня ц. р. на цвинтарі в Hazleton, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МАРІЯ СТАЙННЕР, членка УНС Відд. ч. 349 Т-ва ім. Т. Шевченка в Менвілл, Н. Дж., померла на 62 р. Нар. в Вілкіс Бері, Па. і стала членкою УНС в 1960 р. Полишила в смутку мужа Петра, сестер Анну і Цицилію, синів Михайла, Джерри, доньок Анісу, Вівіян і Даєн. Похорон відбувся 19 січня ц. р. на цвинтарі Sacred Heart, Manville, N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Захарко, секр.

ЛЕНА ПАРІЙ, членка УНС Відд. ч. 165 ім. Т. Шевченка в Tolido, Ohio, померла 17-го грудня 1978 р. на 86-му р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1935 р. Полишила в смутку дочку Марлену, сина Гаррі і 3 внуків. Похорон відбувся 20 грудня м. р. на цвинтарі Woodmere, Detroit, Mich.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Пелехата, секр.

МИКОЛА (ДОЦЬО) ПОЛАТАЙКО, член УНС Відд. ч. 96 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Піттсбурґу, Па. помер 2-го січня 1979 р. на 68-му р. ж. Нар. в Надвірній, Україна і став членом УНС в 1968 р. Полишив у смутку дружину Мінодору, синів Олеся, Юрка і Даня, братів Володимира і Осипа, сестру Анну. Похорон відбувся 6-го січня ц. р. на цвинтарі св. Ів. Хрестителя в Піттсбурґу, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЛЕОНТИНА МІНЧАК, членка УНС Відд. ч. 352 Б-ва св. Арх. Михаїла в Честер, Па. померла 12-го грудня 1978 р. на 65-му р. ж. Нар. в м. Дрогобичі, Україна і стала членкою УНС в 1950 р. Полишила в смутку сина Романа, дочок Дарію і Мирославу, 4 внуків. Похорон відбувся 15 грудня м. р. на цвинтарі свв. апп. Петра й Павла в Спрінґфілд, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ВАРВАРА ПАТЕН, членка УНС Відд. ч. 331 Т-ва ім. Ст. Мельничука в Millville, N.J. померла 3 січня 1979 р. на 83 р. ж. Стала членкою УНС в 1938 р. Полишила в смутку синів Петра, Антона, Івана і Олександра, 11 внуків і 14 правнуків. Похорон відбувся 4 січня ц. р. на цвинтарі Holy Cross, Millville, N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

МИКОЛА БУРЯК, член УНС Відд. ч. 127 Б-ва св. Миколая в Боффало, Н. Й. помер 23-го грудня 1978 р. на 78-му р. ж. Нар. в с. Тухля, Україна і став членом УНС в 1951 р. Залишив у смутку Родину в Україні. Похорон відбувся 26-го грудня м. р. на цвинтарі св. Матвія в West Seneca, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЮЛІЯ БУЛАВКА, членка УНС Відд. ч. 320 Б-ва Пресв. Тройці в Балтімор, Мд. померла 12-го грудня 1978 р. на 86-му р. ж. Нар. в с. Любомль, Волинь, Україна і стала членкою УНС в 1950 р. Полишила в смутку сина Анатоля, дочок Анну і Раїсу, 5 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 15-го грудня м. р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Ів. Малко, секр.

КСЕНЯ КОПЕРНЮК, членка УНС Відд. ч. 206 Т-ва Запорозька Січ в Woonsacket, R.I. померла 26-го листопада 1978 р. на 80-му р. ж. Нар. в с. Гозина, Україна і стала членкою УНС в 1923 р. Полишила в смутку дочок Марію і Стеллу, 6 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 27 листопада м. р. на православному цвинтарі св. Михаїла в Blackstone, Mass.
Вічна Їй Пам'ять!
Л. Гардінк, секр.

ОЛЬГА ЗАГОДНИК, членка УНС Відд. ч. 413 Т-ва ім. Ольги Басараб в Union, N.J. померла 17 березня 1979 р. на 64-му р. ж. Нар. в Пенсильвенії і стала членкою УНС в 1944 р. Полишила в смутку мужа Річарда, дочку Тересу, синів Івана, Михайла, Степана, Юрія, 5 внуків і 4 братів Івана, Михайла, Андрія і Петра. Похорон відбувся 21-го березня ц. р. на цвинтарі Hollywood Memorial в Union,N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія С. Фера, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 10-го ЧЕРВНЯ 1979 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні збори Б-ва свв. апп. Петра і Павла 102 Відд., о год. 12-ій дня в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. Проситься чл. прибути на збори. Є важні справи до обговорення. На зборах можна вибрати дивідендові чеки. — Д-р А. Жґута, предс., М. Бобечко, секр.